

Stegeborgs båtklubs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

Navigera med hjälp av GNSS

Som de flesta känner till finns det risker med att förlita sig enbart på navigering med hjälp av plotter och andra elektroniska navigationsinstrument. Förutom risken för ett plötsligt bortfall av strömförsörjningen kan felaktiga inställningar, bristande uppdateringar eller feltolkningar av den elektroniska informationen leda till allvarliga konsekvenser.

Det är därför viktigt att alltid ha aktuella papperssjökort ombord och att kunna navigera manuellt. Elektroniska navigationshjälpmedel, såsom plottrar, bör i första hand användas som ett komplement och ett stöd i navigeringen. Den verkliga positionen bör regelbundet kontrolleras och verifieras mot sjökort, utpickningar, landmärken och andra tillgängliga navigationshjälpmedel.

Olyckan med Team Vestas Wind i Volvo Ocean Race 2014 visar tydligt vilka risker som kan uppstå när elektroniska navigationssystem tillmäts för stort förtroende. Trots avancerad utrustning gick båten på grund på ett rev efter att besättningen felaktigt bedömt området som säkert att passera genom.

Båten seglade i hög fart, omkring 19 knop, när den träffade revet. Besättningen klarade sig utan personskador men båten blev svårt skadad och måste överges. Den efterföljande utredningen visade att besättningen använde elektroniska sjökort och navigationsprogram, men att de inte uppfattade revet som en fara. De bedömde felaktigt att det minsta djupet i området var cirka 40 meter och ansåg därför att det var säkert att passera över området.

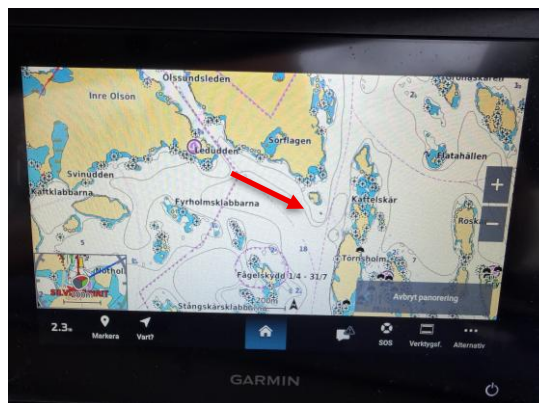
Navigatörerna uppfattade området som omkring 40 meter djupt när det i själva verket innehöll ett omfattande rev som utgjorde ett direkt hinder. Detta är ett klassiskt exempel på riskerna med att förlita sig för mycket på en plotter eller elektronisk kartbild utan att kontrollera

kartskala, zoomnivå och underliggande sjökortsdata.

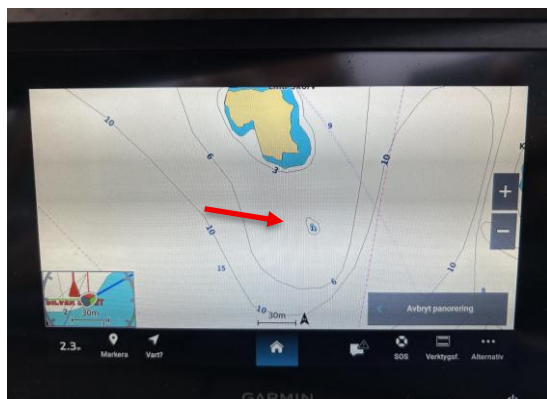

Sjöfartsverkets sjökort. På sjökortet ser man hur tydligt 1,5 meter grundet är utmärkt (röd pil).

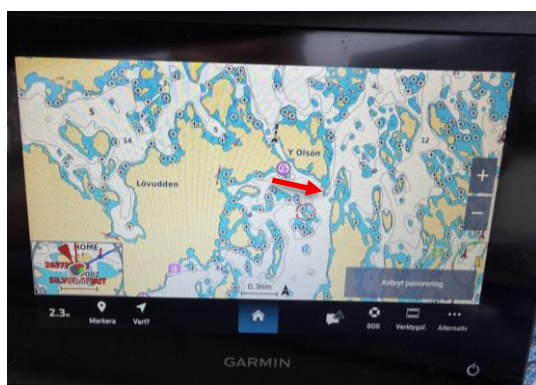
I våra områden finns naturligtvis samma fallgropar som de på Ocean Racet 2014 råkade ut för, det är därför mycket viktigt att använda sig papperssjökort som också bär vara rätta med det senaste upprättningarna från UFS (underrättelse för sjöfarande).

Modern sjökortsplotter. Frågan är om det lilla grundet uppmärksammas av navigatören. Det ska samtidigt noteras att bilden utgör en kraftig förstoring av plotterskärmen. Under faktisk navigering betraktas skärmen från ett betydligt större avstånd än vad bilden ger intryck av, vilket kan påverka möjligheten att upptäcka mindre objekt och detaljer.

Modern sjökortsplotter. Nu är bilden mycket uppförstora, då syns grundet mycket tydligt.

Modern sjökortsplotter. Nu är bilden inte uppförstora och man ser grundet tydligt. Notera att det är lätt att välja en uppförstoring som är större, men då med risk att små grund försvinner.

Sammanfattningsvis rekommenderas att elektroniska navigationshjälpmedel används ombord, eftersom de är mycket värdefulla verktyg som har gjort båtlivet mer tillgängligt och säkrare för många. Dagens teknik ger goda möjligheter att planera och genomföra färder på ett tryggt och effektivt sätt.

Samtidigt är det viktigt att inte bli alltför beroende av elektroniken. Ett aktuellt papperssjökort bör alltid finnas ombord och användas som komplement till de elektroniska systemen. Papperssjökortet ger ofta en bättre överblick över området och underlättar förståelsen av omgivande farleder, grund och andra navigationsrisker.

Det är också viktigt att känna till hur olika inställningar på sjökortsplottern påverkar presentationen av informationen.

Felaktiga inställningar, zoomnivåer eller filter kan innebära att viktiga detaljer blir mindre tydliga. Genom att kombinera elektroniska hjälpmedel med traditionell navigation och regelbundna kontroller mot sjökort kan många av dessa fallgropar undvikas och säkerheten till sjöss öka.

Bränslepriser sjömackar

Under större delen av 1900-talet fanns det sjömackar i nästan varje större skärgårdssamhälle. Många drevs av oljebolag som Shell, Esso, BP och senare OK.

Från 1990-talet och framåt minskade antalet sjömackar eftersom miljökraven skärptes försäljningsvolymerna blev mindre drift och transporter blev dyrare många små obemannade anläggningar lades ned. I dag finns betydligt färre sjömackar än för 30 - 40 år sedan. Förutom sjömacken i Stegeborg som funnits där sedan 1980-talet finns även sjömacken vid Langöströmmen på Norra Finnö. Norra Finnö är förbunden med fastlandet via Lagnöbron över Lagnöströmmen. Före bron gick en färjeförbindelse över Lagnöströmmen från 1933 till 1975.

Sjömacken vid Lagnöströmmen. Dieselpriset för dagen den 13/9 var 23,4 kr/l

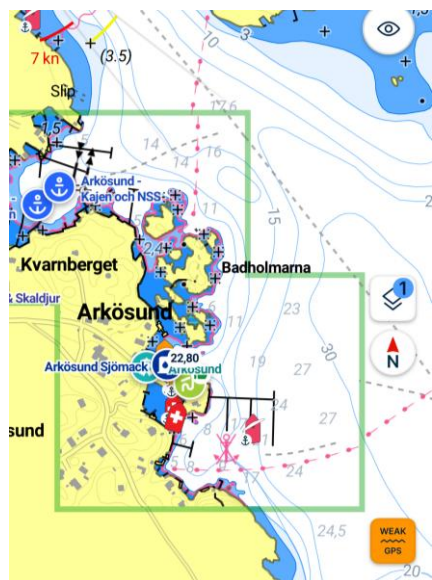
Stegeborgs båtklubs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

Eftersom Tyrislöt är en av huvudportarna till Sankt Anna skärgård med lång tradition av sjöfart, fiske och skärgårdstrafik är det sannolikt att bränsleförsäljning har förekommit där under mycket lång tid. På sjömackar har priset normalt legat ytterligare ungefär 50 öre till flera kronor per liter högre än på närmaste landmack.

Under den senaste tiden har bränslepriserna i Sverige varit relativt svängiga med anledning av oroligheterna som råder i vår omvärld och framför allt för diesel. Enligt aktuella listpriser från september 2026 (2026-09-13) ligger dieselpriiset 22,8 kr/l. Vid macken vid Lagnöströmmen kostade dieseln 23,4 kr/l d.v.s. ca 60 öre mer än mackarna på land.

För användare av Skippo finns möjlighet att ta del av aktuella drivmedelspriser vid olika sjömackar. Vid användning av prisuppgifterna bör man vara medveten om att det kan finnas en viss eftersläpning mellan aktuellt pumppris och det pris som visas i appen.

Sjömacken i Arkösund. Dieselpriiset för dagen (25/8) var 22,80 kr/l

Historiskt har bränslepriserna ökat kraftigt. I mitten av 2000-talet kostade båt diesel omkring 10 kronor per liter, medan priset i dag ofta ligger på omkring 24 - 25 kronor per liter vid många

sjömackar. Detta innebär att bränslekostnaden för båtlivet har mer än fördubblats under de senaste två decennierna.

Trots den generella prisökningen framstår sjömacken vid Lagnöströmmen som ett prismässigt konkurrenskraftigt alternativ jämfört med flera närliggande sjömackar.

Polisen kan skicka stöldvarningar via Skippo.

Sedan några månader tillbaka använder polisen appen Skippo för att nå ut till båtägare när misstänkta stöldrader eller annan brottslig aktivitet upptäcks i närområdet. Om detta har man även kunnat läsa om i Norrköpings Tidningar.

Pushnotiser i Skippo ger båtägare aktuell information om händelser och tips för att stärka skyddet mot stölder.

Genom appen kan polisen skicka pushnotiser och meddelanden med information om inträffade händelser samt ge råd om hur båtägare kan stärka sitt skydd mot stölder.

Stegeborgs båtklubs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

Satsningen är en del av polisens arbete med att använda nya metoder och digitala verktyg för att långsiktigt förbättra kommunikationen med allmänheten och förebygga brott.

Appen ger även båtägare och medlemmar i Båtsamverkan möjlighet att dela bilder och information med polisen om personer som rör sig i hamnar och marinor utan någon uppenbar anknytning till platsen. Detta kan ge polisen värdefull information i ett tidigt skede, innan något brott har begåtts. En god kommunikation mellan allmänheten och polisen är en viktig del av det brottsförebyggande arbetet, och Skippo är ett av flera verktyg som bidrar till detta.

För att få varningar om misstänkta stölder och annan brottslighet behöver användaren ange sin hemmahamn i appen. Även om småbåtshamnen i Stegeborg hittills har varit ganska förskonad från stölder har det inträffat i närområdet de senaste åren, vilket visar på vikten av ett fortsatt förebyggande arbete.

Projektet befinner sig fortfarande i ett tidigt skede, men polisen ser stora möjligheter i satsningen och kommer att utvärdera hur väl den fungerar som ett verktyg för att förebygga brott och stärka kommunikationen med båtägare.

För att lägga in sin hemmahamn i Skippo-appen väljer man sin hemmahamn under fliken "Min båt" i appen. I inställningarna för båtprofilen finns även möjlighet att anpassa rutter och ta del av viktiga lokala notiser och meddelanden.

Man går in i App:en och väljer "min båt" öppnar fliken hemmahamn och sedan drar markören tills man hamnar på sin hemma hamn. Sedan kommer hemmahamnen synas på sjökortet.

Stegeborgs båtklubs medlemsblad

Ansluten till Östergötlands båtförbund

Ordförande har ordet.

September månad närmar sig sitt slut och vi går snart in i oktober. Höstmörkret har redan gjort sitt intåg och många båtägare har börjat avsluta säsongen genom att ta upp sina båtar på land.

Flera av oss har dessutom våra båtar vinterupplagda på andra platser än i Stegeborg. Så är fallet för bröderna Ohlson, Mikael och Niklas, som har sina båtar upplagda i Söderköping. Niklas är dessutom engagerad i båtklubbens styrelse.

Vid färden in mot Söderköping brukar det nästan alltid bli ett stopp i Stegeborg för att avnjuta en god måltid på hamnkrogen. Så blev det även i år.

Flera "Stegeborgare", däribland jag och min fru, passade då på att följa med till hamnkrogen för en trevlig stund tillsammans och för att uppmärksamma att båtsäsongen 2026 börjar gå mot sitt slut.

För vår del kommer båten att tas upp i slutet av september. Därefter hoppas vi få vintertäckningen på plats så snart som möjligt. Motorn kommer även att vinterkonserveras, vilket bland annat

omfattar oljebyten och annat nödvändigt underhåll. Som en del av arbetet kommer motorn också att köras igenom med glykol för att skydda kylsystemet under vintern.

Själv kommer jag att hålla navigationskurser under hösten och våren 2027 i Medborgarskolans regi, vilket är ett utmärkt sätt att hålla båtlivet levande även under årets mörkare månader. Att undervisa i navigation är både stimulerande och givande. Det ger möjlighet att träffa likasinnade med ett gemensamt intresse för båtlivet, samtidigt som man får dela med sig av sina kunskaper och hjälpa andra att utvecklas i den ädla konsten att navigera.

Med det vill jag önska alla en riktigt fin och njutbar höst, både på sjön och i land. För er som redan har tagit upp båten väntar kanske istället en tid av underhåll, planering och drömmar inför kommande säsong.

Även om båtarna så småningom hamnar på land lever båtlivet vidare genom minnena från sommarens turer, gemenskapen i hamnarna och förväntningarna inför nästa vår. Och innan vi vet ordet av är det snart dags att kasta loss mot en ny båtsäsong.

Alexander

Höstmörker i Stegeborg och det är fyrarna på bryggan som syns i bakgrunden.

Det syns när våra kunder är nöjda

Svenska Sjö

010-490 49 00
dygnet runt

www.svenskasjo.se

Beräkna din premie idag, och välkommen att kontakta oss om du har några frågor kring din båtförsäkring.

Välkommen att försäkra din båt hos oss

Svenska Sjö är specialister på båtförsäkringar och har som ambition att erbjuda våra försäkringstagare kunnig, snabb och smidig skadehantering till låga premier. Dessutom ger vi våra försäkringstagare direkt återbäring på överskottet.

Tillsammans med båtorganisationerna arbetar vi ständigt med att utveckla **de bästa båtförsäkringarna** och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb.

Som medlem i SBU **försäkrar du din båt extra förmånligt**, utöver andra rabatter såsom nautisk kompetens.

Sedan 1967 har vi tryggt båtägare och båtklubbsmedlemmar i hela landet, så nästa gång nån vinkar, är det kanske en i gänget.

Svenska Sjö är stolta över att vara ägda av riktigt båtfolk, tillsammans utvecklar vi det svenska båtlivet.

Svenska Sjö

Vi delar Båtlivet med dig